

мр Дражен Јанко

САВРЕМЕНЕ МИГРАЦИЈЕ У ТРЕЋОЈ ДЕЦЕНИЈИ XXI ВИЈЕКА И ОДГОВОР КАТОЛИЧКЕ ЦРКВЕ КРОЗ ЕНЦИКЛИКУ ПАПЕ ФРАЊА *FRATELI TUTTI* (ДРУГИ ДИО)

Приредио: мр Милош Ненезић

Глобализација миграција кроз профетизам папе Фрање

Потребан је свјетски правни, политички и економски поредак „како бисмо повећали и усмјерили међународну сурадњу према развоју солидарности свих народа“. ¹То ће у коначници користити цијелом планету, јер „развојна помоћ за сиромашне земље“ подразумијева „стварање богатства за све“. ²Са стајалишта интегралног развоја, то претпоставља да „чак и најсиромашније земље имају учинковит глас у заједничким одлукама“ ³те да се улажу напори да се „подстакне приступ међународном тржишту земаља обиљежених сиромаштвом и у развоју“. ⁴

Без обзира на наслов овога поглавља, миграцијска проблематика уопште и мигрантска криза данашњице у профетизму папе Фрање нису у првоме реду само опћенито питање селилаштва, избјеглиштва или миграција, него конкретни људи – тражитељи азила, избјеглице, мигранти и жртве трговине људима – то јест особе за које данас на посебан начин вриједи опредјељење Цркве за сиромаше. Данас су они највидљивије жртве глобалне економије искључивања и друштвене неједнакости у сувременоме свијету које изравно погађа глобализација равнодушности и култура одбацивања. Солидарност и милосрђе став је према мигрантима на који папа позива хришћанску заједницу схваћајући то као револуционарну покретачку снагу и допринос заједничким напорима

свих људи, свих религија, политичке заједнице и цивилнога друштва у сурадничкој и братској хуманитарној скрби за оне који су прихватили ризик пута у живот достојан човјека. За Цркву су мигранти најочитији знак времена данашњице, а за човјечанство прилика изградње будућности мира и свеопштега братства, јачања културе сусрета и интегрисања, глобализације наде и хуманизма, каквога у људској историји није било. Било би криво мислити да је проблематици савремених миграција папа Фрање толико предан јер је ријеч о актуелном свјетском проблему. Такођер, разлоге не треба тражити нити у чињеници да он сам за себе каже да је „дијете миграната“ имиграцијскога таласа 1929. године у Аргентини. ⁵

1 Benedikt XVI., Enciklika Caritas in veritate (29. lipnja 2009.), 67: AAS 101 (2009.), 700.

2 Benedikt XVI., Enciklika Caritas in veritate (29. lipnja 2009.), 60: AAS 101 (2009), 695.

3 Benedikt XVI., Enciklika Caritas in veritate (29. lipnja 2009.), 67: AAS 101 (2009), 700.

4 Папинско вијеће за правду и мир, Compendium of the Social Doctrine of the Church, 447.

5 Уп. Stjepan Brebrić, Globalizacija migracije i profetizam pape Franje, Nova prisutnost 17 (2019) 1, 100.

„Узет ћу примјере које сам споменуо прије неког времена: култура Латина је „врело вриједности и могућности које могу учинити толико доброг за Сједињене Државе [...]. На крају, јака имиграција увијек обиљежи и преобрази културу неког мјеста. [...] У Аргентини је снажна италијанска имиграција обиљежила културу друштва, а у културном стилу Буенос Аиреса врло је уочљива присутност око двјесто хиљада Јевреја. Имигранти, ако им помогнете да се интегришу, су благослов, богатство и нови дар који позива друштво на раст.“⁶

На питање о томе, која су најгора зла данашњег свијета, папа одговара: „Сиромаштво, корупција и трговина људима.“ Све троје јест проблем савремених миграција које су папи Фрањи већ дуго познате, не само у Европи, која је тек однедавно суочена с највећом мигрантском кризом у својој повијести, него на темељу претходнога искуства неких облика најнечовјечнијих емиграција у Јужној Америци.⁷

Миграције су препознате у Цркви кроз категорију знакова времена и раније, примјерице, у *Поруци за Свјетски дан селилаца и избјеглица* 2006. Бенедикта XVI, али су непредвидиви доприноси које у новоме продубљењу значења тога знака времена за Цркву и свијет данашњице даје управо папа Фрањо. Нема сумње да је он посебно погођен и изазван страдањима миграната, трпљењем и трагедијом тих људи. Но једнако тако, попут многих библијских пророка, и он је првенствено ражалашћен због затворена и окорјела срца данашњих људи, међу којима и хришћана, а чини се, нарочито католика. За папу Фрању вриједи оно што Валтер Каспер као проблем данашњег свијета истиче о питању азила и имиграције

као конкретне примјере: „Без милосрђа нове се невоље уопште не могу открити.“⁸

Папа је дубоко потресен патњом и страдањем избјеглица и миграната, али још више – и то је цјеловита слика коју треба видјети – патњом и страдањем које се тиче свих људи, јер су изгубили осјећај солидарности и суосјећања једни према другима. На питање, тко су мигранти, папа Фрањо одговара:

„Мигранти су наша браћа и сестре у потрази за бољим животом, далеко од сиромаштва, глади, изабљивања и неправедне расподјеле добара нашег планета, која би сви требали равноправно дијелити. Није ли можда жеља сваког човјека да живи боље и ужива пристојно благостање које ће дијелити са својим драгима?“⁹

За Папу је изазов миграције прилика хришћанској заједници у њезину еванђеоском, еклесијалном па и хуманом расту. Хришћани се у посебној бризи за мигранте могу свијету показати као квасац, со земље и свјетло свијета, као знак наде новог хуманизма који не познаје границе нити разлике међу људским бићима.

Према ријечима Михаела Цзернуја, секретара Одјељења за мигранте и избјеглице „Дикастерија за промицање цјеловитог људског развоја“ – који је с радом започео 1. јануара 2017. године и чији је дио за избјеглице и мигранте *ad tempus* под директном ингеренцијом Папе – учење папе Фрање у овоме питању је „много више од једноставног пустите их да уђу“, који је супротан ономе „оставите их вани“, јер оно пружа темељит и истодобно практичан водич за дјелотворно саосјећање и у том смислу његов „одговор на тражитеље азила и рањиве мигранте изражава се у четири активна глагола, четири

6 *Latinoamerika. Razgovori s Hernánom Reyesom Alcaideom*, ur. Planeta, Buenos Aires 2017., 105., Enciklike pape Franje, *Fratelli tutti*. https://www.vatican.va/content/francesco/it/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html Pristupljeno: 20.12.2021.

7 Stjepan Brebrić, *Globalizacija migracije i profetizam pape Franje*, Nova prisutnost 17 (2019) 1, 101.

8 Stjepan Brebrić, *Globalizacija migracije i profetizam pape Franje*, Nova prisutnost 17 (2019) 1, 102.

9 Stjepan Brebrić, *Globalizacija migracije i profetizam pape Franje*, Nova prisutnost 17 (2019) 1, 104.

дјелатности које треба учинити и наставити чинити на свим пољима: примити, заштитити, промицати и интегрисати.¹⁰ Папа Фрањо такође кроз еванђеље по Матеју потиче „нас“ да размислимо о потреби „давања“ и „примања“ најпотребитијих:

„Они који не живе братски бесповратно своју егзистенцију чине бјесомучном трговином, увијек мјерећи што дају, а што добивају заузврат. Бог, с друге стране, даје бесплатно, до те мјере да помаже и онима који нису вјерни, и „да његово сунце излази

и на зле и на добре“ (Мт 5,45). Зато Исус препоручује: „Док дајеш милостињу, твоја левница не смије знати што чини десница, тако да ће твоја милостиња остати у тајности“ (Мт 6,3-4). Добили смо живот бесплатно, нисмо га платили. Стога сви можемо давати не очекујући нешто, чинити добро не очекујући исто од особе којој помажемо. Ово је оно што је Исус рекао својим ученицима: „Забадава сте примили, бесплатно дајте“ (Мт. 10.8).¹¹

Мигрантска криза - што ће бити с Европом ?

„За приказ нежељених и за саме мигранте присилних миграција, као једног од основних „знакова времена“ и његових најважнијих узрока, ваља кренути од података о удјелу

прогнаника и избјеглица у популацији свијета, те о незапослености и сиромаштву у свијету. По процјенама Организације уједињених народа (ОУН), од 7,630 милијарда људи на

10 Stjepan Brebrić, *Globalizacija migracije i profetizam pape Franje*, Nova prisutnost 17 (2019) 1, 106.

11 Enciklike pape Franje, *Frateli tutti*. https://www.vatican.va/content/francesco/it/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html Приступљено: 20.12.2021.

свијету, концем 2017. године било 68,5 милиона људи прогнаних са својих огњишта, што због ратова и диктатура, насиља и сукоба, а што због природних катастрофа и климатских промјена. Невоља је што тај број већ пету годину за редом расте, те што је само у 2017. години више од 16 милиона људи истјерано, или пак поновно прогнано са својих огњишта.¹²

Посљедњих година Еуропа је морала одговорити на највећи миграцијски изазов од Другог свјетског рата. У 2015. у ЕУ-у је забиљежено 1,25 милиона први пут поднесених захтјева за азилом, а до 2018. та бројка је пала на 581.000 захтјева. У 2018. години 16.647 људи дошло је у Еуропу морем, у поређењу с више од милион у 2015. години. У 2018. укупан број незаконитих прелазака границе пао је на 150 14, што је најниже у пет година и 92 одсто ниже од највеће миграцијске кризе у 2015. години. Иако је миграцијски приљев ослабио, криза је изложила недостатке у европском систему азила.¹³ У тој ситуацији уочени су поједини парадокси које је вриједно истакнути као поуку за сљедеће масовне проласке миграната, јер очигледно је како ће до њих доћи у скорој будућности. Из чега произлази ова констатација? Произлази из мноштва уочених фактора који их могу генерисати, попут несразмјера између развијености и потреба у различитим дијеловима Европе, Азије и Африке, који су врло повезани и утичу једни на друге, постојања великог броја конфликта који резултирају великим бројем избјеглица и расељених.

Током 2015. у земље Европске уније уселило је укупно 4,7 милиона особа, од чега је око 2,4 милиона било држављана трећих земаља,

односно држављана земаља које нису чланице Европске уније.¹⁴ Задњих десетљећа у еуропским земљама, посебно чланицама Европске уније, долази до промјене миграцијског обрасца. Миграције у којима мигранти из једне нације или државе мигрирају у другу те се у њој дуготрајно настанују да би се на крају својега раднога вијека вратили у земљу поријекла више не доминирају. Појава транснационалних заједница један је од најочитијих израза таквих трендова.¹⁵

Током 1960–их и 1970–их страни радници у западноевропске земље долазили су углавном из јужноевропских земаља и Турске, а састав мигрантске популације данас пуно је разноликији. Та чињеница пред земље примитка поставља нове захтјеве када је ријеч о интеграцији миграната те постаје кључни чинилац у обликовању и спровођењу интеграцијских политика. Њихов развој, како на разини Европске уније, тако и на националним нивоима, повезан је с повећаним доласком миграната и диверсификацијом миграција.¹⁶ Процјењује се како је 2000. године било око 150 милиона миграната у свијету, десет година касније 214 милиона, уз претпоставку раста на 405 милиона до 2050. године

Наведено свједочи о томе како збивања која су хиљадама километара удаљена од Европе и догађају се на простору који не представља „природни“ извор миграција у Европу, резултују континуираним приливом миграната те великим правно-институционалним потешкоћама за Унију. Директни подстицаји („догађаји окидачи“), пак, тренутно неповратно мијењају ситуацију у поједином подручју и узрокују велике таласе

12 Šimac, Neven, *Crkva i kršćani pred izazovom suvremenih migracija*, Bogoslovska smotra, 89 (2019), 3, 726.

13 Robert Mikac i Filip Dragović, *Masovne migracije: izazovi, posljedice i put naprijed*, Forum za sigurnosne studije, 1 (1), 2017., 130–152., Доступно: <https://hrcak.srce.hr/198071>, Приступљено: 25. маја 2019.

14 Eurostat Immigration, <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00176/default/> Приступљено: 17.10.2019.

15 Stephen Castles, *Twenty-first-century migration as a challenge to sociology*, Journal of Ethnic and Migration Studies, 33(3), 2007., 353.

16 Snježana Gregurović, *Katolička crkva i migranti: prema prihvaćanju multikulturalnog modela integracije migranata*, Obnovljenio život, 2020., 75 (1), 79.

миграната према другим просторима. Један такав момент збио се у првој половини 2011. године. С јужне стране Медитерана, нешто што је тињало – изненадило је све – и ерупција у виду арапског прољећа, гдје су обесправљене масе устале против ауторитарних режима. Након тога, највећи догађаји који су узроковали масовне миграције према Европи била су ратна разарања на подручју Сирије и Ирака уназад неколико година. Милиони људи избјегли су из својих домова те су или интерно расељене особе или су привремени смјештај пронашли у околним државама попут Јордана, Либана и Турске.

У књизи „Чудна смрт Европе: Имиграција – Идентитет – Ислам“, Даглас Мурау тврди да је Европа „одлучила починити самоубиство“ и да је тренутно „у процесу убијања саме себе“. Европске политике и разни „прогресивни“ покрети XX вијека довели су до тога да Европи данас недостају млади људи како би попунили потребне службе, радна мјеста у индустријама, населили рурална подручја и како би се у будућности могли бринути за старије. Европска су друштва стога све мање одржива. И многи западни политичари увоз имиграната виде као једини лијек за суморну демографску слику Европе од половине XX вијека надаље. Његов закључак је да ће „до средине овог стољећа Кина вјероватно изгледати као Кина, Индија (...) као

Индија, Русија као Русија, источна Европа као источна Европа, а западна Европа ће у најбољем случају сличити великим Уједињеним нацијама”.¹⁷

Поставља се и питање колико миграната, избјеглица, азиланата Европска унија може примити. Прима ли Унија избјеглице да остану или им осигурава привремени смјештај? То је питање на које нико није дао одговор. Ако их прима, о којем броју људи се ради и хоће ли примити све избјеглице из других свјетских кризних жаришта? Препуштање рјешавања великих избјегличких криза само земљама које се налазе у сусједству конфликта није одржив модел понашања. Сљедећа могућност је успостављање стратешког ваздушног моста, како за долазак миграната, тако и за њихово присилно враћање. На овај начин мигранти би могли легално и без излагања властитога живота различитим опасностима стићи на своје одредиште, у складу са процедуром уласка у одређене земље (подношење захтјева, провјера и утврђивање идентитета и чињеница, одобрење, долазак и смјештај). Само у 2015. и 2016. на Медитерану је живот изгубило 8.519 особа.¹⁸

Што ће бити у будућности, Covid 19 је иза нас, вјерујемо како „неки“ знају, а на малом човјеку је да се прилагоди као и на све до сада. Најјачи ће опстати – дарвинизам има будућности барем у овом погледу.

Закључак

Миграција представља општу појаву просторног кретања становништва, према подручјима у којима оно може остварити боље животне прилике, односно имати већу могућност запослења и наравно боље животне услове. Оне могу бити узроковане разним чиниоцима као што

су политички, економски и географски. У наше вријеме број имиграната се константно повећава те он износи око 3% цијеле свјетске популације.¹⁹ Миграције се данас сматрају једним од већих проблема у свијету, на што посебно алудира и папа Фрањо.

17 Douglas Murray, *Čudna smrt Europe: Imigracija – Identitet – Islam*, Zagreb, 2016.

18 Опширније: <https://missingmigrants.iom.int/mediterranean>. (11. 12. 2016.)

19 Centar za mirovne studije (CMS) - Treba li Hrvatska kao članica Europske unije snositi teret prihvata izbjeglica? https://www.cms.hr/system/deliberation_document/doc/20/Migracije_pripredni_materijal.pdf Приступљено: 14.06.2019.

Глобални феномен миграције, како истиче папа Фрањо, могућ је показатељ започете промјене епохе човјечанства у којој хришћани требају – заједно са свима другима, вјерницима и хуманистима – на свим локалним и међународним нивоима црквенога, друштвено-политичкога и културалнога живота, промицати идеју свеопштег братства и градити будућност трајнога мира и благостања. Папа Фрањо у складу с саборским и актуелним, кроз схваћање категорије знакова времена пророчки види оно што вјерује да се догађа и да ће бити, јер је то Божја воља и божански наум.

Управо због наведеног је врло важно оспособити миграцијску политику која ће спријечити могуће неспоразуме и дискриминацију миграната те која ће омогућити механизам који је ефикасан, а који се тиче интеграције миграната у друштво. Добра миграцијска политика обухваћа едукативне радионице, савјетовања, течајеве језика, помоћ у тражењу посла, помоћ при упознавању нове средине итд., при чему се свакако мора водити рачуна о специфичним потребама миграната. Потребно је водити бригу да се мигранти не морају одрећи културног идентитета којег су изградили кроз живот.

Укупно гледано, резултати за које можемо закључити из представљеног рада указују на два закључка, која дају основа за оптимизам у погледу потенцијала за интеграцију миграната из трећих земаља у земље ЕУ. Прво, већина Европљана има директан контакт или редовну интеракцију с имигрантима који нису из ЕУ, а значајна мањина има блиске везе с њима и комуницира с њима најмање недељно. Друго, Европљани имају широку толеранцију и прихватање имиграната те су позитивно наклоњени иницијативама које се подузимају како би се осигурала успјешна интеграција имиграната. Стога је вјеројатно да ће се у оним земљама у којима је удио имиграната који нису чланови ЕУ значајно смањити ставови према имигрантима и позитивне процјене изгледа

њихове интеграције побољшати након што се грађани тих земаља навикну на њихову присутност.

Такођер се може закључити да ће млађа генерација, али и они с вишом разином образовања, чешће дочекати имигранте, њихов утицај доживљавати као позитиван. „Иако свака избјеглица има своју особну причу и бол, заједничка им је храброст“, истакнуо је главни секретар УН-а Антонио Гутересу једном од својих интервјуа, „не само да преживе – већ и да устрају и изнова изграде своје уништене животе“.

Тешкоће и изазове миграција није у стању рјешавати ни једна држава самостално, па чак ни веће скупине држава, као што је нпр. Европска унија. И, на концу, још за запитати се. Они који остају јесу ли нашли срећу у домовини рођења или су одгодили неодгодиво – одлазак, односно јесу ли мигранти погријешили што су се одважили на корак одласка јер су изгубили властити културолошки континуитет. На ово питање одговор немамо али знамо да ће живот човјека средином XXI вијека бити одлука на неповратно у стилу великог војсковође Гај Јулије Цезара који је рекао „коцка која је бачена“.

Литература:

- Esser, Hartmut, *Soziologie: Allgemeine Grundlagen*. Frankfurt na Majni: Campus Verlag, 1993.
- Maalouf, Amin, *U ime identiteta*, Prometej, Zagreb, 2002.
- Murray, Douglas, *Čudna smrt Europe: Imigracija – Identitet – Islam*, Zagreb, 2016.
- Tocqueville, Alexis de, *Democracy in America*, I, Historical-Critical Edition of *De la démocratie en Amérique*, u Eduardo Nolla (ur.), Liberty Fund, Inc., Indianapolis 2010.
- Volf, Miroslav, *Isključenje i zagrljaj*, STEPress, Zagreb, 1998.

Чланци:

- Berjonneau, Jean-François, *Župna zajednica — od prihvatanja do evangelizacije u: Papinsko vijeće za pastoralnu skrb selilaca i putnika* (ur.), *Selilaštvo na pragu Trećega tisućljeća: IV. svjetski kongres o pastoralnoj skrbi selilaca i izbjeglica Vatikan, Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 1998., 5.–10. listopada 1998., 273–292.
- Brebrić, Stjepan, *Globalizacija migracije i profetizam pape Franje*, *Nova prisutnost* 17 (2019) 1, 93–110.
- Castles, Stephen, *Twenty-first-century migration as a challenge to sociology*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 33(3), 2007., 351–371.
- Gioia, Francesco, *Prihvatanje stranca jučer i danas*, u: Papinsko vijeće za pastoralnu skrb selilaca i putnika (ur.), *Selilaštvo na pragu Trećega tisućljeća: IV. svjetski kongres o pastoralnoj skrbi selilaca i izbjeglica Vatikan, Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 1999., 5.–10. listopada 1998. 33–148.
- Gregurović, Snježana, *Katolička crkva i migranti: prema prihvaćanju multikulturalnog modela integracije migranata*, *Obnovljeni život*, 2020., 75 (1), 77–92.
- Koch, Kurt, *Primanje stranaca kao znak kulture: Od neprijateljstva do gostoljubivosti*, u: Papinsko vijeće za pastoralnu skrb selilaca i putnika (ur.), *Selilaštvo na pragu Trećega tisućljeća: IV. svjetski kongres o pastoralnoj skrbi selilaca i izbjeglica Vatikan, Kršćanska sadašnjost*, Zagreb 1999., 5.–10. listopada 1998., 123–133.
- Koprek, Ivan, *Suvremeni čovjek i kriza vrednota*, *Izlaganje na znanstvenom skupu*, Zagreb, 1997., 237–249.
- Loescher, Gil, Betts, Alexander i Milner, James, UNHCR: *The Politics and Practice of Refugee Protection into the 21st Century*, Routledge, New York, 2008.
- Mikac, Robert. i Dragović, Filip, *Masovne migracije: izazovi, posljedice i put naprijed*, *Forum za sigurnosne studije*, 2017., 1 (1), str. 130–152., Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/198071>, Pristupljeno: 25. svibnja 2019.
- Penninx, Rinnus, *Integration processes of migrants: Research findings and policy challenges*, *Migracijske i etničke teme*, 2007., 23(1–2), 7–33.
- Šimac, Neven, *Crkva i kršćani pred izazovom suvremenih migracija*, *Bogoslovska smotra*, 89 (2019), 3, 723–741.
- Vukorepa, Ivana, *Migracije i pravo na rad u Europskoj uniji*, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 2018., 68(1), 85–120. https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=288285 Pristupljeno: 02.05.2019.
- Интернет извори:
Benedikt XVI., Enciklika *Caritas in veritate* (29. lipnja 2009.), 67: AAS 101 (2009), https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/hr/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20051225_deus-caritas-est.html, Pristupljeno: 20.12.2021.
- Berry, Johan, *Immigration, acculturation, and adaptation*, *Applied Psychology*, 1997., 46(1), 5–34. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x> Pristupljeno: 15.10.2021.
- Enciklike pape Franje, *Fratelli tutti*. https://www.vatican.va/content/francesco/it/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html Pristupljeno: 20.12.2021.
- Europa.eu, Dostupno na: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/152/immigration-policy>, Pristupljeno: 20. svibnja 2019.
- Eurostat Immigration <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00176/default/> Pristupljeno: 17.10.2019.
- Eurobarometar <https://ec.europa.eu> - Special Eurobarometer 469 Report - Integration of immigrants in the European Union.
- PAPA FRANCESCO, *La Chiesa ha bisogno di profeti, Meditazione mattutina nella cappella della Domus Sanctae Marthae* (17.04.2018); http://w2.vatican.va/content/francesco/it/cotidie/2018/documents/papa-francesco-cotidie_20180417_lachiesa-habisogno-diprofeti.html. Pristupljeno: 05.12.2018.
- Contemporary migrations in the third decade of the XXI century and the response of the Catholic Church through the encyclical of Pope Francis *Fratelli tutti*
- Summary:** Migration is not a modern concept. They have been present throughout history since time immemorial. Refugee as a term should be traced back to the time of the Peace of Westphalia in 1648, when the term was first used, and today it is associated with the modern term migration. The current number of migrants in the world amounts to slightly more than 3% of the world's population. We mustn't forget how we passed the 8 billionth human on the planet, and that figure of three percent is not negligible. The ways in which the most recent popes during the 20th century brought encyclicals towards migrants and the current Pope Francis himself will be presented in this original scientific work. In response to the question of how and in what way to treat refugees in order not to disrupt the world order from the Catholic side, the current Pope Francis wrote in his encyclical *Fratelli Tutti*, who advocates the integration of migrants, not assimilation. In the end, we will see which direction Europe is going.
- Keywords:** Migration, Pope Francis, migrants, refugees, *Fratelli tutti*.